

HMS i fiskeflåten

Trine Thorvaldsen,

Halvard Aasjord, Ingunn M. Holmen og Signe Sønvisen

SINTEF Fiskeri og havbruk AS

Tema for dagens presentasjon

- Ulykkesstatistikk
- Årsaker til ulykker i fiskeri
- Utenlandsk arbeidskraft i fiskeri:
Språk, kommunikasjon og sikkerhet
- Sammenhenger mellom
arbeidsmiljø og helse

Finansiert av Fiskeri- og
havbruksnæringens forskningsfond

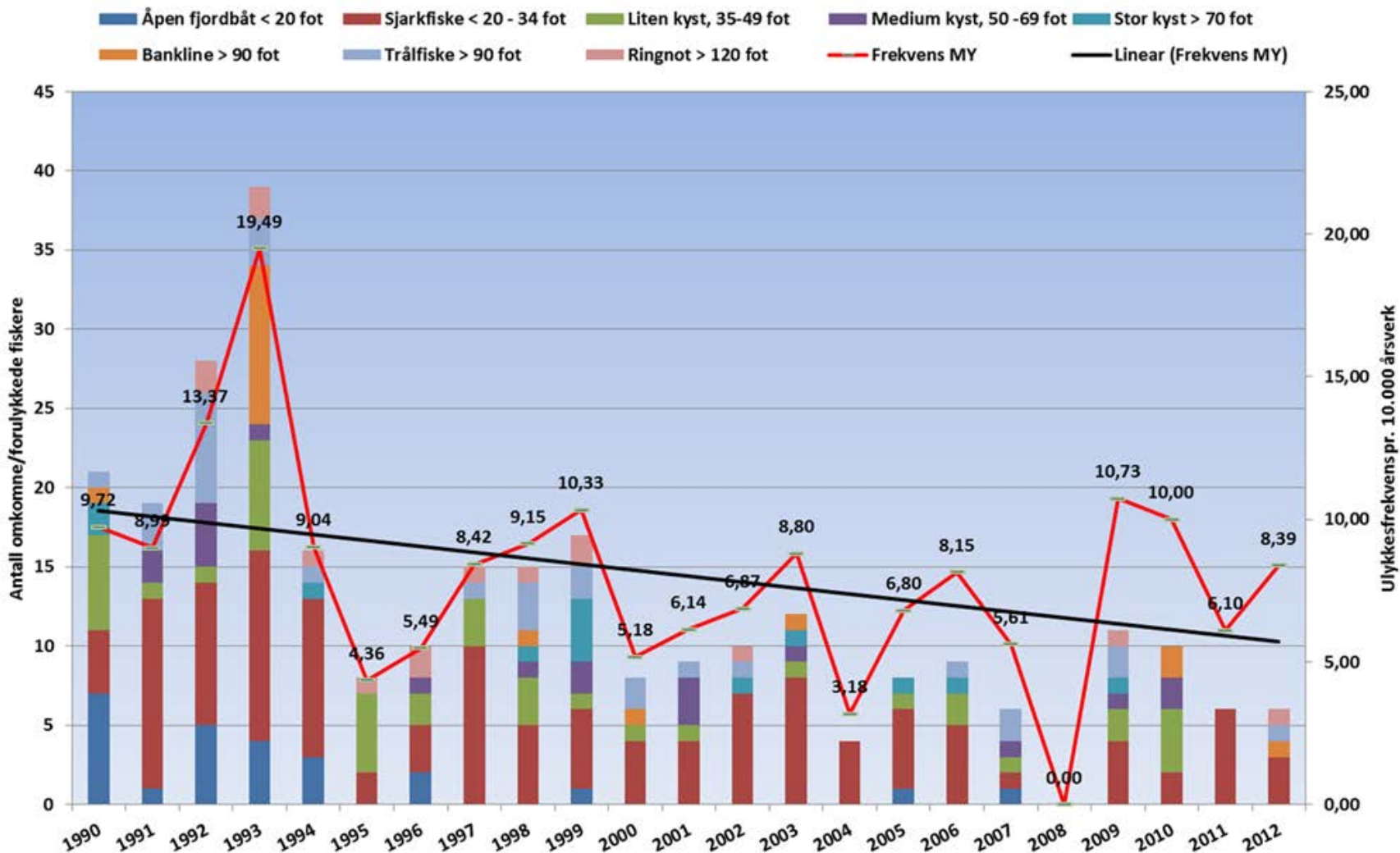

Rapporten kan lastes ned:

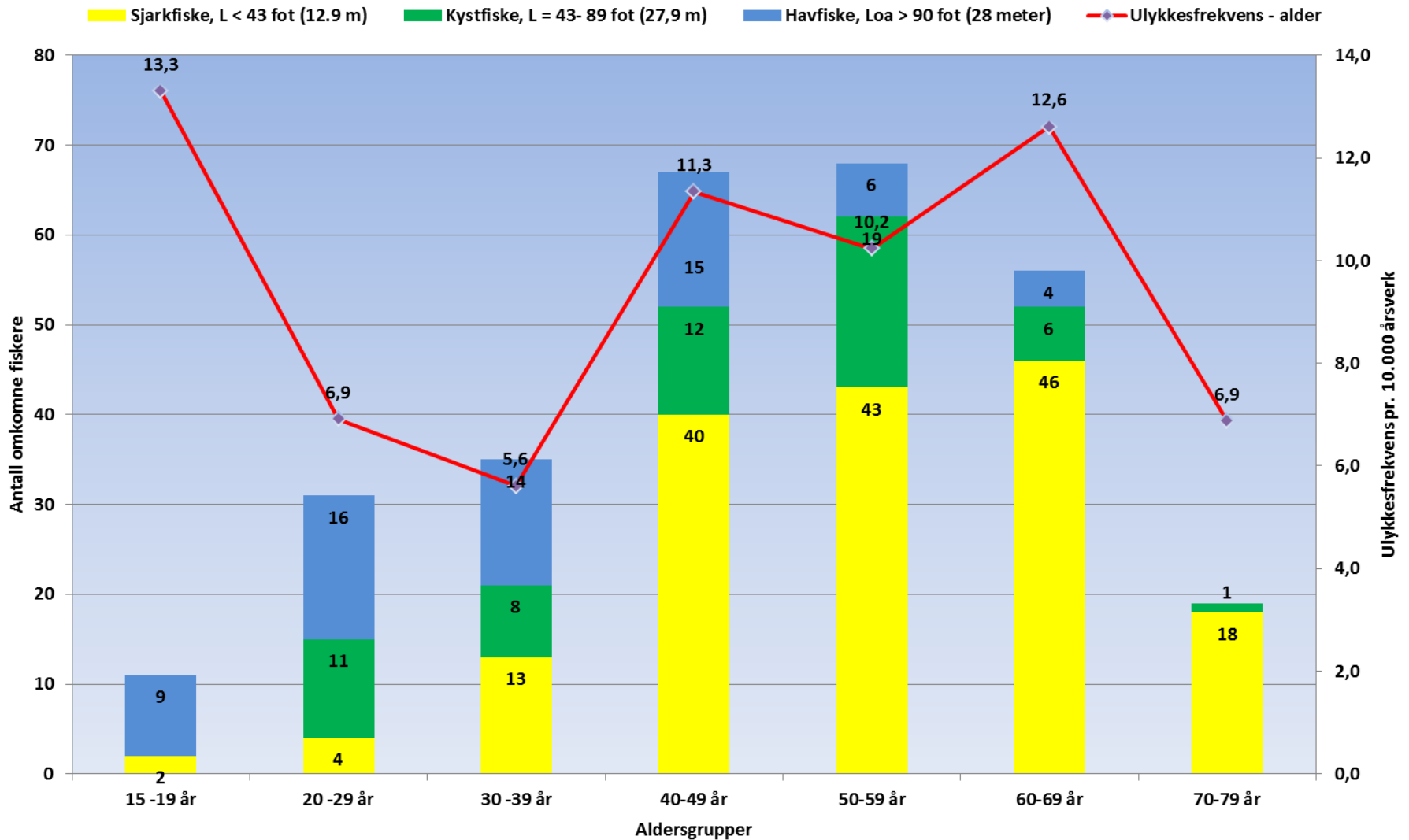
www.sintef.no/fisk

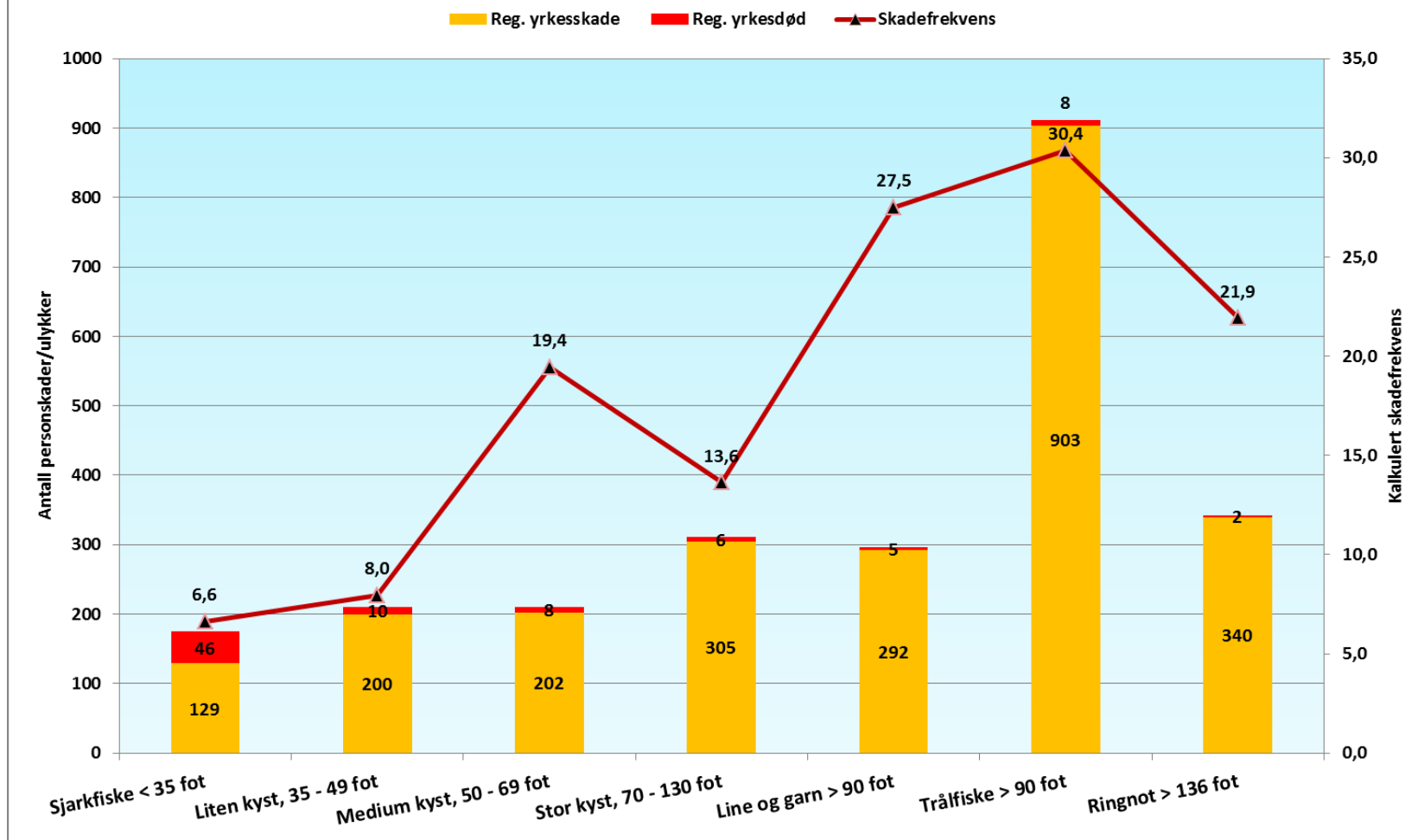
Dødsulykker i fiskeflåten - utvikling fordelt på fartøygrupper

Dødsulykker fiskeri fordelt på sju aldersgrupper og tre fartøygrupper

Personulykker fordelt for sju ulike flåtegrupper

Årsaksforhold

Årsaker til ulykker er ofte sammensatte:

- Klimatiske forhold og fartøybevegelser –
Fartøybevegelser (slingring) er særlig fremtredende i fiskeres ulykkesrapportering
- Dårlig fartøystabilitet (kantringsulykker)
- Yteevne (arbeidsbelastninger/arbeidstid)

Årsaksforhold fortsetter

- Mangelfull opplæring og lite erfaring
- Regelverk og rutiner for sikkerhet og arbeidsmiljø
- Mangel på planlegging og risikovurderinger
- Fiskeriforvaltningas innvirkning på sikkerhet og arbeidsmiljø

Tiltak

Regulering (myndighetsnivå)

- konsekvensanalyser av reguleringer i fiskeriforvaltning
- målrettet informasjon om hva som kan føre til ulykker og forebyggende sikkerhetstiltak
- utarbeide regelverk
- gjennomføre tilsyn

Rederi/Fartøy

- implementere regelverk
- sikre god fartøystandard
- ha kunnskap om fartøybevegelser/stabilitet
- gjennomføre systematisk opplæring av mannskap
- gjennomføre risikovurderinger
- holde fokus på forebyggende arbeid
- organisere arbeidet slik at mannskapet får nødvendig hvile og restitusjon

Den enkelte fisker

- be om opplæring ombord
- sette deg inn i fartøyets sikkerhetsrutiner
- ta ansvar for bruk av personlig verneutstyr
- unngå alenearbeid
- ivareta egen helse (kosthold, livsstil) og yteevne

Sikker kommunikasjon

- Antall utenlandske fiskere øker
- Påvirker dette sikkerheten om bord?
 - I så fall, hvordan?

Finansiert av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF)

Språk, kommunikasjon og sikkerhet

- Fartøysiden: oppleves ikke som et stort problem i det daglige arbeidet
- Hybridspråk
- Organisering av arbeidet

Språk, kommunikasjon og sikkerhet

- Daglig drift - kritiske situasjoner
- Kommunikasjon med eksterne aktører

Psykososialt
arbeidsmiljø

Sentrale utfordringer

- Norsk sikkerhetsopplæring er ikke tilrettelagt for deltagere som ikke forstår norsk
- Lite tid til opplæring kan by på ekstra utfordringer dersom felles språklige referanser mangler
- Språk kan være en utfordring i møte med eksterne aktører

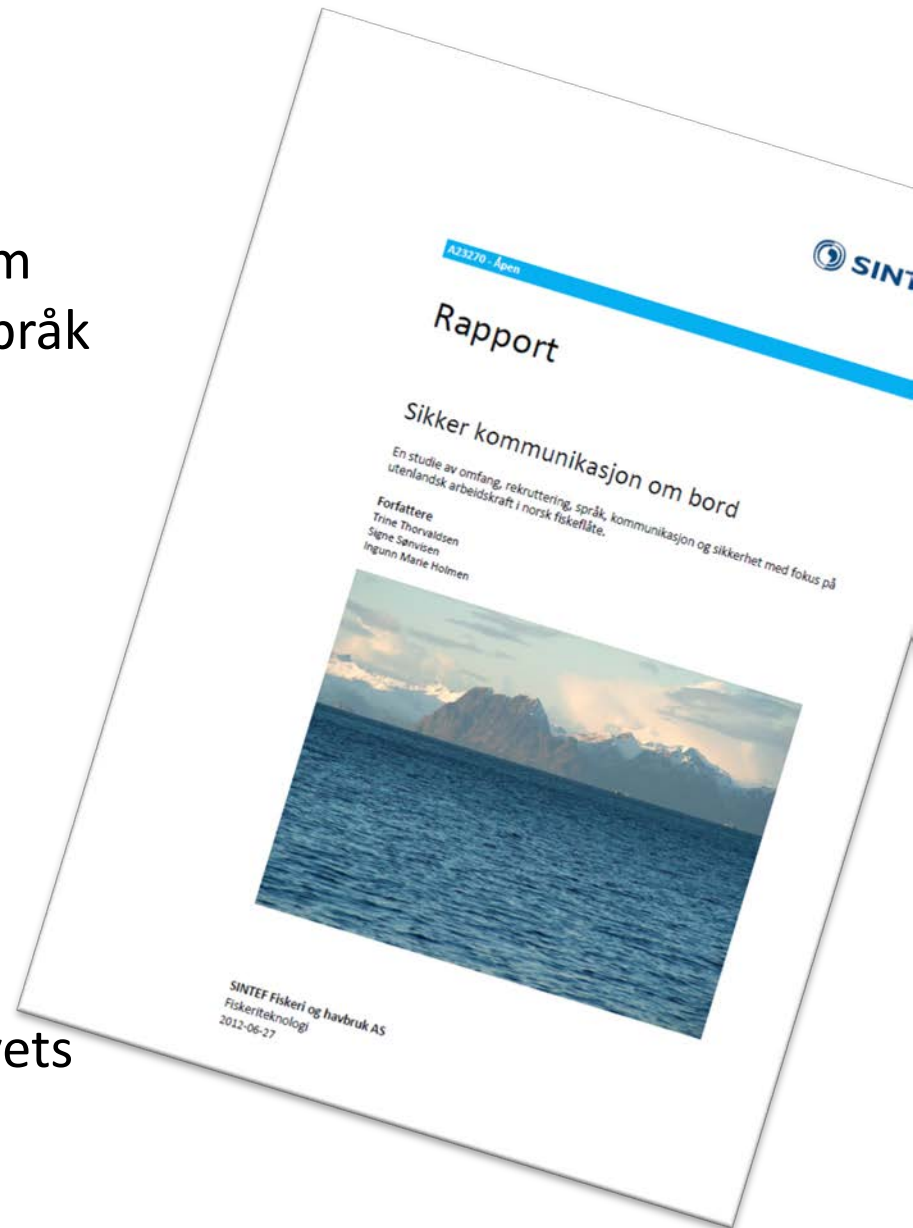
Sentrale utfordringer

Mangel på felles språk kan:

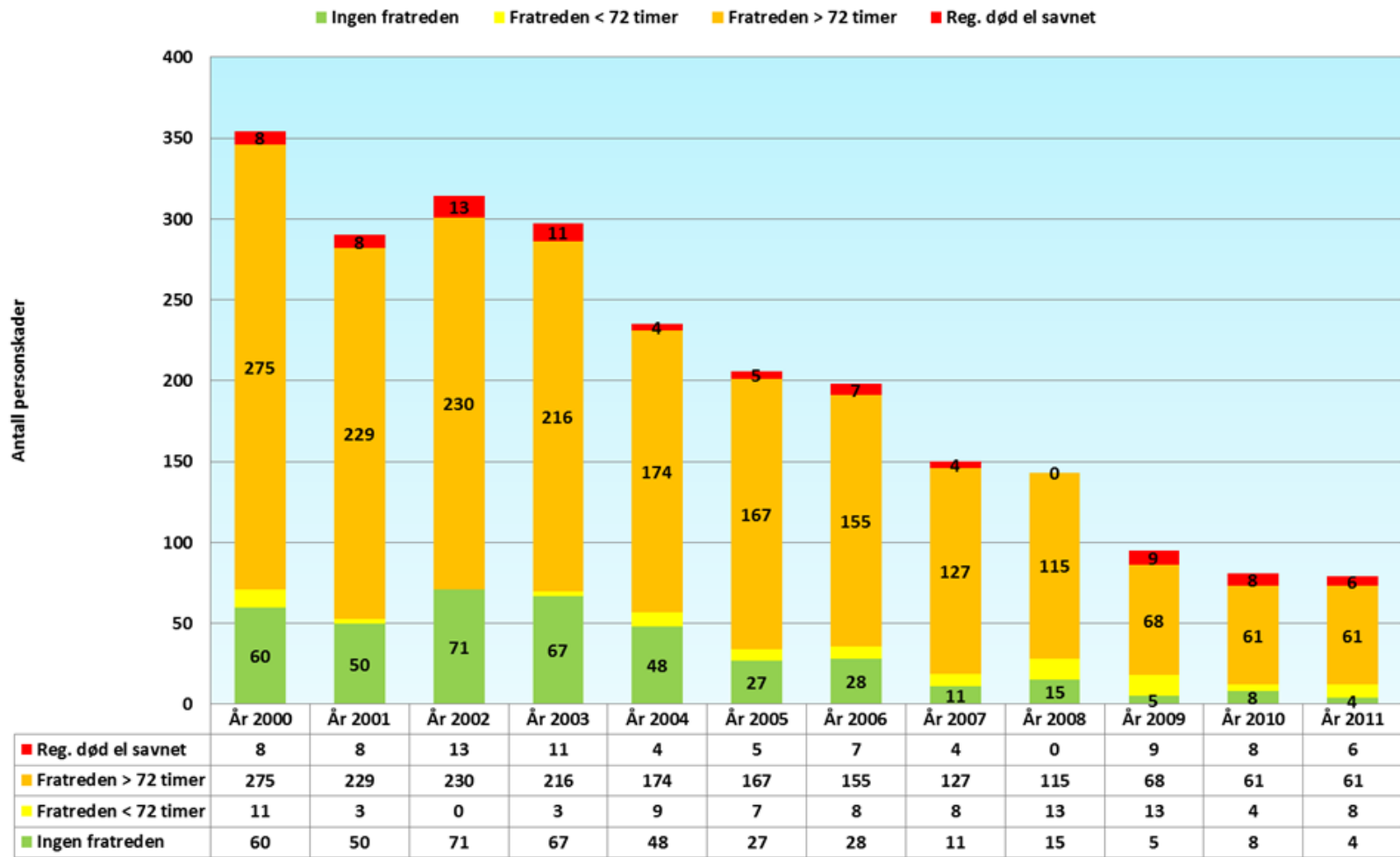
- føre til misforståelser som går ut over sikkerheten om bord
- påvirke det psykososiale arbeidsmiljøet om bord
- påvirke erfaringsoverføringen om bord

Anbefalte tiltak

- Bevisstgjøre redere og skipperne: ivareta sikker kommunikasjon om bord gjennom et felles arbeidsspråk
- Prioritere tid og folk til grundig opplæring og oppfølging
- Gjennomføre jevnlig sikkerhetsøvelser
- Oversette tilgjengelig skriftlig materiale til rederiet eller fartøyets arbeidsspråk/ansattes morsmål

Registrert fraværsgard ved personulykke i fiske og fangst

Ulykker som rapporteres medfører oftest fravær utover 72 timer.
Lengde på fravær og langsiktig konsekvenser av personskader er ukjent.

SINTEF Fiskeri og havbruk AS

Samarbeidspartnere:
SINTEF Teknologi og samfunn
Universitetssykehuset Nord-Norge

Finansiert av
Norges Forskningsråd (2013-2016)

Arbeidsmiljø og helse i fiskeflåten: utfordringer og helsefremmende faktorer

MÅL: Utvikle kunnskap om
sammenhengen mellom
arbeid, arbeidsmiljø og
helse hos fiskere i Norge

Forskningsspørsmål

1. Hva er forekomsten av sykefravær, sykehusinnleggelse og uførhet blant arbeidstakere i fiskeflåten, og hvilke diagnoser og symptomer er funnet?
2. Er det en sammenheng mellom eksponering for ekstreme omgivelserforhold på havet (organiske materialer, lave omgivelsestemperaturer, hardt arbeid) og arbeidshelse (luftveissymptomer, allergier, muskel- skjelettproblem)?
3. Hvordan beskriver fiskerne sin egen helsetilstand, og hvordan oppfattes forholdet mellom arbeid, arbeidsmiljø og helse?
4. På hvilke måter påvirker arbeidsplassrelaterte faktorer i fisket arbeidernes helsetilstand, trivsel og tilhørighet?

Takk for oppmerksomheten!

E-post: Trine.Thorvaldsen@sintef.no

Telefon: 92422971